

**ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ СОТРУДНИЧЕСТВА МЕЖДУ СТРАНАМИ
ЮГО-ВОСТОЧНОЙ ЕВРОПЫ В РАМКАХ ЧЕРНОМОРСКОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО СОТРУДНИЧЕСТВА**

8. Доклад о росте «Стратегии устойчивого роста и инклюзивного развития». Комиссия роста и развития Всемирного банка. - М.: Изд-во «Весь мир», 2009.- 194 с.
9. Полтерович В.М. Механизм глобального экономического кризиса и проблемы технологической модернизации // URL: <http://spkurdyumov.narod.ru/polterovich.htm>
10. Экономика России может скатиться в стагфляцию, есть риск нового глубокого кризиса // URL: http://lprime.ru/state_regulation/20130702/764600238.html

СТРУКТУРНІ АСПЕКТИ КАПІТАЛІЗАЦІЇ ПРОМИСЛОВОСТІ РЕГІОНУ

Гавриленко С.М., к.е.н., доцент кафедри «Розвиток та розміщення продуктивних сил» Донецького національного університету,
Солод М.А., к.е.н., старший науковий співробітник Інституту економіки промисловості НАН України

Гавриленко С.М., Солод М.А. Структурні аспекти капіталізації промисловості регіону.

У статті розглядаються проблеми структурних трансформацій промислового сектору в контексті підвищення його капіталізації. Визначено роль капіталізації як одного з основних чинників економічного зростання і підвищення конкурентоспроможності як національної економіки в цілому, так і її окремих регіонів. Розглянуто структурні особливості капіталізації підприємств, представлених в найбільш відомих світових рейтингах. Визначено пріоритетні напрямки виробничої діяльності, які забезпечують зростання капіталізації провідних компаній розвинених країн світу. Досліджено галузеву специфіку показників капіталізації промислових підприємств Донецької області. Розглянуто взаємозв'язки між галузевою структурою промисловості Донецької області, результатами роботи промислового сектору, динамікою капітальних вкладень за останні роки і структурними характеристиками капіталізації підприємств регіону. Визначено вплив накопичених диспропорцій в структурі промисловості Донецької області на розвиток процесів капіталізації промислових підприємств регіону і можливості подолання накопичених дисбалансів.

Ключові слова: структура, промислове виробництво, капіталізація, регіон, дисбаланси, структурні трансформації

Гавриленко С.Н., Солод М.А. Структурные аспекты капитализации промышленности региона.

В статье рассматриваются проблемы структурных трансформаций промышленного сектора в контексте повышения его капитализации. Определена роль капитализации как одного из основных факторов экономического роста и повышения конкурентоспособности как национальной экономики в целом, так и ее отдельных регионов. Рассмотрены структурные особенности капитализации предприятий, представленных в наиболее известных мировых рейтингах. Определены приоритетные направления производственной деятельности, которые обеспечивают рост капитализации ведущих компаний развитых стран мира. Исследована отраслевая специфика показателей капитализации промышленных предприятий Донецкой области. Рассмотрены взаимосвязи между отраслевой структурой промышленности Донецкой области, результатами работы промышленного сектора, динамикой капитальных вложений за последние годы и структурными характеристиками капитализации предприятий региона. Определено влияние накопленных диспропорций в структуре промышленности Донецкой области на развитие процессов капитализации промышленных предприятий региона и возможности преодоления накопленных дисбалансов.

Ключевые слова: структура, промышленное производство, капитализация, регион, дисбалансы, структурные трансформации

Gavrilenko S., Solod M. Structural aspects of regional industry capitalization.

In the article discusses the problems of structural transformations of industrial sector in the context of increase of his capitalization. The role of capitalization as one of basic factors of the economy growing and increase of competitiveness as national economy on the whole and it's separate regions is determinates. The structural features of capitalization of enterprises, presented in the most known world ratings, are considered. The priority directions of production activity, which provide growth of capitalization of leading companies of the developed countries of the world are determinates. The structural specific of indexes of capitalization of industrial enterprises of the Donetsk area is investigated. Interaction between the structure of industry of the Donetsk area, year results of industrial sector, dynamics of capital investments in the last few years and structural descriptions of capitalization of regional enterprises are considered. Influence of the accumulated disproportions in the industry structure of the Donetsk area on the development of regional industrial enterprises capitalization processes and the possibility of overcoming of the accumulated disbalances is determinates.

Keywords: structure, industrial production, capitalization, region, disbalances, structural transformations

Капіталізація як фундаментальний процес, економічний зміст якого полягає в підвищенні вартості капіталу, що належить суб'єктам усіх рівнів господарювання, на основі зростання їхнього господарського потенціалу й ефективності функціонування, багато в чому визначає темпи розвитку і конкурентоспроможність як національної економіки в цілому, так і її окремих регіонів, створює передумови для підвищення якості життя і добробуту суспільства. Значущість капіталізації зростає в умовах глобалізаційних змін у виробничій і інституціональній структурі, фінансовій сфері світової економіки, здійснюючи суттєвий вплив на розвиток всіх суб'єктів національних економік.

Останнім часом зростає науковий і практичний інтерес до дослідження всього спектру складових капіталізації, їх теоретичного обґрунтування, що дозволяє розкрити сутність економічних відносин, які виникають при цьому, виявити чинники й умови їхнього розвитку, визначити зв'язки, що взаємодіють на всіх рівнях національного господарства. Необхідність поглиблення уявлень про різні аспекти капіталізації в її сучасному трактуванні відкриває можливості вирішення цілому ряду практичних проблем, що безпосередньо визначають перспективи сталого економічного зростання.

В світлі цього актуальність дослідження, результати якого представлено в статті, обумовлена у науковому плані – наявністю дискусійних питань теоретико-методологічного і концептуального характеру: стосовно ролі, можливостей і взаємодії структурних чинників у процесах капіталізації промислового виробництва; у практичному плані – необхідністю поліпшення аналітичного та методологічного забезпечення формування передумов підвищення капіталізації національних промислових підприємств.

Варто зазначити, що існує досить насичений обсяг досліджень, національних і зарубіжних, з означених вище проблем. Питання капіталу та капіталізації висвітлювали такі представники світової економічної думки, як: А.Сміт, А.Маршал, Т.Стюарт, К.Свейбі, К.Маркс, Дж.Гікс, Г.Брінгхем, А.Гроппелі та інші. Різні аспекти капіталізації досліджуються в роботах таких вчених, як І.Алексєв, Г.Башнянин, Н.Броховецька, І.Булєв, І.Васильчук, Л.Галько, В.Гринчущий, М.Дєдкова, В.Жидченко, Ю.Іванов, В.Казінцев, Г.Карчева, Н.Кизим, В.Ковалєв, М.Козоріз, В.Корнєєв, Е.Кравченко, О.Кузьмін, Т.Малова, Л.Мельник, А.Остапенко, Е.Пономаренко, В.Приходько, А.Тищенко, Ю.Турицький, Н.Ущенко, Л.Фролова, В.Хаустова, І.Хома, О.Шепеленко, С.Шумська, І.Яремко. В контексті взаємозв'язків капіталізації із структурними характеристиками економічних систем різного рівня інтерес становлять роботи О. Амоши, В. Гейця, М. Герасимчука, С. Дорогунцова, С. Єрохіна, Б. Кваснюка, Ю. Кіндзерського, І. Крючкової, М. Меламеда, О. Осауленка, Т. Приходько, М. Скрипниченко, О. Чухно, Л. Шинкарук, Т. Шинкоренко, Б. Щукіна.

Втім, незважаючи на появу за останні роки значної кількості робіт, в яких розглядають різні аспекти процесу капіталізації, системних досліджень у цьому напрямі на сьогодні бракує. Насамперед, це обумовлено багатоаспектністю поняття "капіталізація", що розглядається в різних формах і проявах, а також з наявністю значної кількості проблем, пов'язаних із сучасними реаліями розвитку вітчизняного промислового виробництва. Залишається недостатньо дослідженими питання аналізу впливу окремих чинників на зрушення в

ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ СОТРУДНИЧЕСТВА МЕЖДУ СТРАНАМИ ЮГО-ВОСТОЧНОЙ ЕВРОПЫ В РАМКАХ ЧЕРНОМОРСКОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО СОТРУДНИЧЕСТВА

структурі промисловості, оцінки взаємозв'язків між структурними характеристиками промислового виробництва і рівнем його капіталізації.

Виходячи з цього, мета статті полягає в аналізі взаємозв'язків між структурними характеристиками промислового виробництва та показниками його капіталізації з урахуванням особливостей сучасних процесів у національному та регіональному економічному просторі.

Сучасна концепція капіталізації виступає основою вирішення таких важливих практичних питань як подолання суттєвої недооціненості національних компаній, реальна оцінка їхньої вартості, входження у світову економіку відповідно до міжнародних критеріїв ефективності. Вирішення цих питань безпосередньо пов'язано з ефективною реалізацією змісту капіталізації, що розкривається на макrorівні в якості вирівнювання граничної продуктивності капіталу, здійснення безперервності процесу суспільного відтворення, на регіональному рівні - як основа підвищення конкурентоспроможності регіонів і ефективної структурної перебудови економіки регіону, на мікрорівні господарювання - як перехід господарюючих суб'єктів до стратегічного планування, формування оптимальної структури активів, фінансування компаніями інноваційного процесу.

Концептуальне обґрунтування капіталізації визначається значимістю розвитку фінансової системи в умовах розширення економічної глобалізації і загострення міжнародної конкуренції за залучення світового капіталу. Ефективність функціонування національної фінансової системи залежить від рівня капіталізації національного багатства. Недокапіталізованість національного багатства є також причиною звуження вартісного обсягу внутрішнього ринку, його невідповідності масштабам вільних фінансових ресурсів.

На регіональному рівні підвищення капіталізації промислових підприємств має суттєве значення для формування ринкових джерел зростання інвестиційного потенціалу регіону, розширення фінансової основи його економічної модернізації з урахуванням необхідності відновлення основних фондів за рахунок вартості власного капіталу.

В розвинених країнах питання моніторингу та аналізу капіталізації компаній перебувають в зоні постійної уваги і знаходять віддзеркалення в різних рейтингах, як національних, так і міжнародних.

За даними щорічного авторитетного світового рейтингу FT Global 500 [1], який оцінює ринкову капіталізацію 500 найбільших компаній світу, їх сукупна ринкова вартість зменшилася в 2012 році на 3,6% у порівнянні з 2011 роком і становить 25,3 трлн дол. Першу позицію рейтингу 2012 посіла корпорація Apple з капіталізацією 550 млрд. дол., яка випередила колишнього беззмінного лідера впродовж кількох останніх років - нафтогазову корпорацію ExxonMobil (408,78 млрд. дол.). В результаті на третьому місці опинилася китайська Petro China (278,97 млрд. дол.), яка поступилася своєю другою сходинкою колишньому лідеру ExxonMobil. Четверте і п'яте місця в рейтингу посіли Microsoft (270,6 млрд. дол.) і IBM (241,7 млрд. дол.) відповідно. За ними йдуть Industrial & Commercial Bank of China, Royal Dutch Shell, China Mobile і General Electric. Замикає першу десятку нафтогазова компанія Chevron (211,9 млрд. дол.). За сумарною капіталізацією перше місце посідають банки (загальною вартістю 3,8 трлн. дол.), друге місце - нафтогазові компанії (сукупна капіталізація 3,3 трлн. дол.).

При складанні іншого щорічного рейтингу - американського Forbes, який оцінює 2000 найбільших світових компаній [2], враховуються чотири основних показники: виручка, прибуток, активи і ринкова капіталізація. Відповідно до цього рейтингу в 2011 році сукупні показники 2000 найбільших компаній світу становили 36 трлн. дол. виручки, 2,64 трлн. дол. прибутку. Вони керують активами у 149 трлн. дол. і оцінюються ринком в 37 трлн. дол. У рейтингу 2011 року представлені компанії з 66 країн. Домінують в ньому компанії США (524 компанії) і Японія (258 компаній). На третій позиції знаходиться Китай, представлений 136 компаніями. За трійкою лідерів йдуть Великобританія (93 компанії), Південна Корея (68) і Індія (61 компанія).

У світових рейтингах останніх років промислові компанії України, як і раніше, не представлені. Загальна капіталізація фондового ринку України становить на порядок менше вартості окремих компаній, які входять до світових рейтингів.

Існує кілька вітчизняних аналогів рейтингів підприємств, що містять інформацію, за якою можна судити про рівень капіталізації підприємств України. Так, українська версія рейтингу Forbes [3] аналізує 200 найбільших вітчизняних компаній за виручкою, активами і чистим прибутком. Підсумковий рейтинг показує, які компанії займають високі місця в кожному з трьох списків. Дослідження «50 найбільших підприємств України» [4] базує свої висновки на сукупній оцінці результатів діяльності підприємства, вартості його активів, обсягу інвестицій, а також експертній оцінці рівня корпоративного управління, вартості бренду і інтелектуального капіталу. Рейтинги журналу «Г'вардія» [6] також містять комплексну оцінку економічних показників і якісну оцінку системи управління.

При зіставленні результатів аналізу світових рейтингів найбільших компаній і вітчизняних аналогів звертає на себе увагу їх галузева специфіка. У світових рейтингах лідерські місця належать високотехнологічним компаніям, орієнтованим на інновації, а також нафтопереробним компаніям і банкам. Вітчизняні рейтинги, які очолюють металургійні корпорації, є фактично віддзеркаленням накопичених в економіці України структурних диспропорцій.

Металургія України, на частку якої припадає близько 20% реалізованої промислової продукції, залишається провідною галуззю вітчизняного промислового комплексу. У структурі промисловості Донецької області частка металургійного виробництва ще вища і складає більше 35% [6]. Відповідно, перші місця за показниками капіталізації посідають саме металургійні підприємства, зокрема, холдинг «Метінвест» з його потужним металургійним дивізіоном [3]. Підприємства холдингу - лідера вітчизняної металургії - забезпечують виробництво близько 48-53% основних видів продукції (чавуну, сталі і прокату), «Євраз», «ІСД» та «ArcelorMittal» - ще 42-46%, решта учасників ринку сумарно виробляють близько 5-7%.

Серед підприємств Донецької області, яких можна віднести до лідерів за показниками капіталізації, немає виробників високотехнологічної продукції, ІТ-компаній, підприємств з високою інноваційною активністю. Це свідчить про принципові відмінності у вітчизняних і зарубіжних процесах розвитку капіталізації промислового сектору.

Варто зазначити, що промисловість Донбасу в останній час працює в складних умовах. За 2012 рік загальний обсяг промислового виробництва Донецької області зменшився в порівнянні з попереднім роком на 5,4%. Спад промислового виробництва регіону у значному ступені пов'язаний з кризовими явищами в світовій економіці. Орієнтований на експорт металургійний комплекс області є надзвичайно залежним від зовнішньоторговельної кон'юнктури, яка протягом всього 2012 року була несприятливою. Внаслідок зниження попиту на зовнішніх ринках збуту металу обсяг продукції в металургійному виробництві і виробництві готових металевих виробів області за 2012 рік зменшився в порівнянні з попереднім роком на 15%.

Річна виплавка чавуну, склавши в 2012 році 12,3 млн. тонн, зменшилася в порівнянні з 2011 роком на 9,4%. Виплавка сталі за 2012 рік склала 13,9 млн. тонн, що менше попереднього року на 17%. Безперервний розлив сталі в порівнянні з 2011 роком скоротився на 18,4% і склав 9,8 млн. тонн, або понад 70% загального обсягу виробленої сталі. Готового прокату за 2012 рік вироблено 8 млн. тонн - менше, ніж рік тому, на 13,6%, зокрема, виробництво листового прокату скоротилося на 18,8%. Випуск металевих труб, склавши за рік 528,3 тис. тонн, зменшився в порівнянні з 2011 роком на 29,3%.

Скорочення виробництва чавуну спричинило зменшення потреби в технологічному паливі для доменних печей. В результаті випуск коксу, склавши за 2012 рік 10,1 млн. тонн, зменшився в порівнянні з попереднім роком на 8,3%.

Металургійний комплекс області потерпає від збитків, починаючи з 2009 року. За 2012 рік унаслідок спаду на 15% загального об'єму виробництва, що спричинило дорожчання собівартості за рахунок умовно-постійних витрат і зниження на 12% експортних цін на чорні метали негативний фінансовий результат роботи металургійних підприємств регіону досяг 5,8 млрд.грн. проти 2,1 млрд.грн. у попередньому році.

Падіння ринків і зниження обсягів виробництва призводить до згортання інвестиційних проектів і стагнації в металургійній галузі. Майже єдині, хто продовжує інвестувати в оновлення своїх підприємств, - це все той же «Метінвест», який тільки для мариупольських активів («Азовсталі» і «ММК ім. Ілліча») розробив восьмилітню стратегію, що передбачає вкладення в підприємства близько 8 млрд. дол. Крім того, 3 млрд. дол. планується інвестувати в гірничо-збагачувальні комбінати в найближчі п'ять років. Так, «Азовсталі» і «Снаківський металургійний завод» продовжують будувати установки пилувугільного вдування, «СМЗ» - також кисневий блок, а «ММК ім. Ілліча» - прокатний стан. «Алчевський металургійний комбінат», що належить групі ІСД, на модернізацію і реконструкцію має намір спрямувати 215 млн. дол.

ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ СОТРУДНИЧЕСТВА МЕЖДУ СТРАНАМИ ЮГО-ВОСТОЧНОЙ ЕВРОПЫ В РАМКАХ ЧЕРНОМОРСКОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО СОТРУДНИЧЕСТВА

Слід зазначити, що у скрутному становищі перебуває не тільки металургія, а й інші галузі промислового комплексу Донеччини, що ще більш ускладнює умови для структурної перебудови і підвищення капіталізації промислового сектору регіону. У 2012 році в порівнянні з 2011 роком у Донецькій області скоротилися обсяги продукції також у виробництві і розподілі електроенергії – на 0,1%, у виробництві харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів – на 0,7%, в машинобудуванні – на 3,6%, у виробництві коксу і продуктів нафтопереробки – на 9,5%, у виробництві будівельних матеріалів і іншої неметалічної мінеральної продукції – на 12,2%, в здобичі неенергетичних корисних копалин – на 16,3%, в легкій промисловості – на 19,7%.

В цілому у промисловості Донецької області за 2012 рік отримано негативний фінансовий результат в сумі 6,9 млрд.грн. (прибуток склав 9,7 млрд.грн., а збитки – 16,6 млрд.грн), тоді як в 2011 році прибуток перевищував збитки на 1,8 млрд.грн. У вугільній промисловості області збитки за підсумками 2012 року перевищили прибуток на 3,2 млрд.грн., у хімічній і нафтохімічній промисловості – на 2,2 млрд.грн., у виробництві коксу і продуктів нафтопереробки – на 1,2 млрд.грн.

Позитивний фінансовий результат в цілому по економіці області за 2012 рік забезпечено за рахунок оптової торгівлі, де перевищення прибутків над збитками склало 5,7 млрд.грн., транспорту – 2,1 млрд.грн., фінансовій і страховій діяльності – 1,6 млрд.грн., будівництва – 0,8 млрд.грн. Серед промислових видів діяльності позитивний фінансовий результат за 2012 рік отримано у виробництві, передачі і розподілі електроенергії – 2,5 млрд.грн., у машинобудуванні – 1,5 млрд.грн., у харчовій промисловості – 0,6 млрд.грн.

У I кварталі 2013 року отриманого в оптовій торгівлі, на транспорті і у фінансовій діяльності прибутку виявилось недостатньо, щоб перекрити збитки промислових підприємств. В цілому по області 52% підприємств отримали прибуток в сумі 3,6 млрд.грн., а 48% – зазнали збитки на 6,3 млрд.грн., внаслідок чого негативний фінансовий результат до оподаткування склав 2,7 млрд.грн.

У промисловості регіону перевищення збитків за I квартал 2013 року (4,3 млрд.грн.) над прибутком (1,7 млрд.грн.) склало 2,6 млрд.грн. У металургійному комплексі, де загальний обсяг виробництва за I квартал 2013 року скоротився проти I кварталу 2012 року на 19,1%, а валютна виручка від експорту чорних металів зменшилася на 12,1%, отримано негативний фінансовий результат в сумі 1,8 млрд.грн. У вугільній промисловості області збитки, які понесли 63% підприємств, перевищили прибуток на 0,8 млрд.грн. У хімічній і нафтохімічній промисловості негативний фінансовий результат за I квартал 2013 року склав 0,6 млрд.грн.

Процеси капіталізації промислових підприємств тісно пов'язані з обсягами та структурою капітальних інвестицій. За 2012 рік підприємствами і організаціями Донецької області за рахунок всіх джерел фінансування освоєно 30,1 млрд.грн. капітальних інвестицій (без ПДВ), що склало дев'яту частину загального їх обсягу в Україні. По цьому показнику регіон традиційно займає в країні друге місце після Києва.

Із загального обсягу капітальних інвестицій, використаних в області в 2012 році, 48,5% припадало на будівництво, реконструкцію, капітальний ремонт будівель і споруд, 44,7% – на придбання машин, устаткування, інвентарю і транспортних засобів. Решту інвестицій спрямовано в інші матеріальні і нематеріальні активи.

В порівнянні з 2011 роком загальний обсяг капітальних інвестицій в розвиток економіки області збільшився на 12,4% (у зіставних цінах).

В цілому по економіці області основним джерелом фінансування інвестиційної діяльності залишаються власні кошти підприємств і організацій, які в 2012 році склали 20 млрд.грн., або дві третини всіх інвестицій. Використані як капітальні інвестиції бюджетні кошти склали 5 млрд.грн., або 16,5%, зокрема, на кошти державного бюджету припадало 12,7% обласного обсягу. Питома вага банківських кредитів і інших позик склала 13,4% всіх капітальних інвестицій.

Капітальні інвестиції, використані промисловими підприємствами регіону, зросли за 2012 рік в порівнянні з попереднім роком на 3,5% і склали 14,8 млрд.грн., або 49,3% обласного обсягу. Зменшилося в порівнянні з 2011 роком інвестування підприємств вугільній галузі – на 3,7%, металургійного комплексу – на 11,4%, хімічного виробництва – на 14,9%, підприємств з виробництва коксу, продуктів нафтопереробки – на 19,9%, підприємств з виробництва і розподілу електроенергії – на 1,7%. Разом з тим збільшилися обсяги інвестицій підприємства машинобудування – на 32,2%, харчової промисловості – на 44,9%, підприємства із здобичі неенергетичних корисних копалин – в 1,5 рази, з виробництва будівельних матеріалів і іншої неметалічної мінеральної продукції – в 2,6 разів.

Ця ситуація, з одного боку, є ознакою критичного накопичення кризових явищ в промисловості регіону. Втім, з іншого боку, такий стан справ свідчить про певні внутрішні можливості подолання дисбалансів у структурі як самого промислового комплексу регіону, так і у показниках капіталізації промислових підприємств, що входять до його складу.

Таким чином, характеристики капіталізації промислового сектору Донецької області свідчать про наявність значної кількості проблем, пов'язаних зі структурними диспропорціями, накопиченими у вітчизняній промисловості. У цьому контексті підвищення капіталізації українських промислових підприємств, з одного боку, є індикатором і стимулом їхнього успішного розвитку, але, з іншого боку, може сприяти консервації наявних структурних дисбалансів. Тому питання сутності і змісту капіталізації як складного багатовісневого процесу, що активно впливає на економічний потенціал і відтворення та по-різному проявляється в специфічних національних і регіональних умовах, потребують подальшого опрацювання.

Промислові підприємства, які є ключовими елементами економічної регіональної системи, створюючи фундамент сталого розвитку регіону, в той же час потребують створення сприятливих умов для своєї діяльності, зокрема, формування структурних передумов для зростання капіталізації, координації процесів капіталізації і структурної перебудови економіки регіону.

Поглиблення досліджень щодо структурних характеристик капіталізації промислового виробництва сприятиме підвищенню рівня теоретико-методологічної обґрунтованості, досконалості та практичної ефективності регулювання розвитку промислового комплексу регіонів та зростання капіталізації вітчизняного промислового виробництва.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ:

1. FT 500 2012 [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://www.ft.com/intl/companies/ft500>
2. The World's Biggest Companies // FORBES [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://www.forbes.com/sites/scottdecarlo/2012/04/18/the-worlds-biggest-companies>
3. Корпорація Україна. 200 крупнейших компаний // FORBES - Украина - 2012. - № 10. - С. 5-11.
4. 50 ведущих компаний Украины // Коммерсантъ-Украина - 2012. - № 175. - С. 8-22.
5. Гвардия 500. Самые богатые компании Украины - 2011 [Электронный ресурс] - Режим доступа: <http://kontrakty.ua/rankings/186>
6. Підсумки роботи промисловості Донецької області [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://donetskstat.gov.ua>

ИНВЕСТИЦИОННАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ В СТРОИТЕЛЬСТВЕ АЗЕРБАЙДЖАНА

Гасанов И., к.э.н., доц. кафедры «Экономика и менеджмент отраслей энергетического комплекса» Азербайджанской нефтяной академии

Гасанов И. Инвестиционная деятельность в строительстве Азербайджана.

В статье, рассматривается привлечение в экономику страны иностранных инвестиций, что является важной составной частью стратегии экономического развития Азербайджанской Республики.

Необходимо отметить, что политическая стабильность и экономическое развитие страны в последние годы способствовали росту заинтересованности иностранных государств во вложении долгосрочных инвестиций в экономику Азербайджана.